

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. VIII. Solvuntur alia argumenta contra secundam conclusionem fieri solita

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

ma, siue debita, siue indebita sit; & quia peccatum habituale est incompatibile essentialiter cum gratia unionis, eo quod præstent effectus essentialiter repugnantes, consequens fit, ut illi opponatur privative, non stricte, sed large.

48 Secundo dici potest, peccatum habituale & gratiam unionis opponi contradictorie, non contradictione formali, sed virtuali; quia causant effectus formales inter se repugnantes, & contradictorie oppositos; nam gratia unionis reddit animam sanctam, mundam, Deo gratam, & objectum congruum amoris Dei specialis; e contra verò peccatum habituale eam reddit fadam, immundam, Deo invisam & exosam, ac objectum odii eius specialis.

49 Obijcies quinto: Si propter aliquam rationem natura humana assumpta à Verbo peccare non posset, peccato cum unione hypostatica composito, maxime quia peccatum tribueretur supposito Verbi Divini, eo quod ei incumberet obligatio gubernandi humanitatem assumptam, eamque in officio continendi: Sed hæc ratio supponit falsum: Ergo &c. Major patet ex dictis supra §. 3, Minor verò suadetur. Si ex unione hypostatica resularet in Verbo aliqua obligatio dirigendi & gubernandi humanitatem assumptam, illa æquè primò & immediatè tribus personis competere: Sed ratione unionis humanitatis ad Verbum, non confurgit obligatio immediatè & æquè primò tribus personis conveniens, gubernandi humanitatem à Verbo assumptam, & vitandi in illa peccatum: Ergo in Verbo talis obligatio non datur. Minor videtur certa, nam unio non est communis tribus personis: Ergo ex illa nequit obligatio confurgere immediatè illis conveniens. Major etiam non minus apparet manifesta: Tum quia obligatio gubernandi humanitatem, si quæ in Verbo reperitur, illi convenit ratione voluntatis divinæ: Sed hæc est tribus personis communis, illisque immediatè conveniens: Ergo & obligatio, Tum etiam, quia omnis obligatio respicit operationem, vel carentiam operationis: Sed omnis operatio ad extra, & consequenter omnis carentia operationis, est communis tribus personis divinis, illisque immediatè conveniens: Ergo si datur aliqua obligatio in Verbo, quatenus Deo, gubernandi humanitatem, est communis tribus personis, & æquè primò illis competit.

50 Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, ad cuius probationem, respondent Suarez & alii ex Recentioribus, negando sequelam Majoris; existimant enim obligationem dirigendi humanitatem soli Verbo competere, non verò tribus personis divinis, ob rationem in objectione inlinuatam; quia nimirum talis obligatio resultat ex unione humanitatis, quæ non est communis tribus personis, sed Verbo specialis.

51 Melius tamen respondetur cum aliis, ad hanc directionem teneri non solum Verbum, sed etiam Patrem, & Spiritum Sanctum, & operationes quibus humanitas assumpta regitur & gubernatur à Deo, non convenire Verbo immediatè, prout ab aliis personis distincto, sed immediatè tribus divinis personis, prout in una Deitatis essentia conveniunt: Nam huiusmodi operationes conveniunt Verbo ratione omnipotentia, ut communis tribus personis divinis, non ut terminata per substantiam personalem Verbi, alias ad illas nullo modo alia personæ concurrerent; sicut actus generandi, quia non est

A ab essentia, ut communis, sed quatenus Patris propria, taliter Patri attribuitur, quod nullo modo convenit aliis personis: At quod Verbo tribus personis, non convenit ipsi immediatè, prout ab aliis personis distinguitur, sed omnibus personis prout sunt unum in Deitate: Ergo huiusmodi operationes non conveniunt immediatè Verbo, prout ab aliis personis distinguuntur personaliter, sed omnibus personis, prout sunt unum in Deitate.

Confirmatur: Gubernare humanitatem est iam ad bonum rhovere, quod fit mediis divinis auxiliis: Sed huiusmodi auxilia sunt à Deo immediatè prout communis tribus personis: Ergo operationes quibus humanitas gubernatur à Verbo, non conveniunt ipsi immediatè, prout ab aliis personis distinguuntur. Unde

Ad objectionem in forma respondeo, negando Minorem, ad cuius probationem, concedo Antecedente, nego Consequentiam; licet enim titulus obligationis, nimirum unio humanitatis, specialiter Verbo conveniat, obligationem non est specialis Verbo, sed communis tribus personis, illisque prout sunt unum in Deitate conveniens. Sicut licet ratione unionis ad Verbum confurgat in Deo obligatio congruentia, ut vult Scotus, vel connaturalitas, ut alii existimant, dicendi humanitatem donis gratia, & beatifica fructione, illa tamen obligatio non est specialis Verbo, sed convenit immediatè huic Deo, ut tribus personis communi. Item et operibus Christi, ratione conjunctionis ad Verbum, confurgit obligatio vel rigorose iustitia, vel saltem fidelitatis, acceptandi eas in satisfactionem pro peccatis hominum; & tamen obligatio illa non est specialis Verbo, sed communis tribus personis; Ergo ex unione Verbo speciali, potest confurgere obligatio tribus personis communis, subindeque non rectè colligitur obligationem dirigendi humanitatem assumptam in suis operationibus, soli Verbo competere, quia illi soli humanitas hypostaticè unita est.

§. VIII.

Solvuntur alia argumenta contra secundam conclusionem fieri solita.

Contra secundam conclusionem, in qua dicitur, Omnis humanitas Christi non potuisse peccare peccato destruyente unionem hypostaticam, obijcitur primò. In humanitate Christi ut unius Verbo Divino remanet potentia peccandi: Ergo potest peccare, saltè in sensu divito, seu peccato dividende ac destruyente unionem hypostaticam. Consequentia patet ex dictis supra §. 6. Antecedens verò in quo est difficultas, probatur multis modis. In primis enim humanitati Christi ut Verbo unitæ conveniunt, omnia prædicata essentialia naturæ humanæ, & omnes proprietates illius, ut Concilia & Patres docent, alias Christus non esset perfectus homo, quod est contra fidem, juxta illud Athanasii: *Perfectus Deus, Perfectus homo*. Sed potentia peccandi est proprietas naturæ humanæ: Ergo illi ut Verbo unitæ convenit.

Secundo, Posse peccare convenit humanitati ex conceptu entis finiti, non habentis esse à se, sed per essentiam, sed ex nihilo & ab alio: At humanitas Verbo unita est ens finitum, ab alio, & ex nihilo factum: Ergo in illa ut unita Verbo non potest peccare.

Tertiò, Filius Dei assumpsit quicquid in nobis natura præstavit, ut docet Damascenus 13. de divinis capit. 6.

cap. 6. Sed in nostra natura plantavit potentiam peccandi, nam potentia peccandi est à Deo, quamvis voluntas peccandi ab illo non sit: Ergo assumpti talem potentiam & consequenter consequentem humanitati assumptæ.

Quartò, Christus Dominus habuit liberum arbitrium, ut de fide certum est, alioquin non potuisset mereri: Sed potentia peccandi est de ratione liberi arbitrii, cum de ratione libertatis sit indifferentia non solum quoad exercitium, sed etiam quoad specificationem, seu potestas eligendi bonum aut malum: Ergo in Christo fuit potentia peccandi.

Denique Humanitati Christi per unionem hypostaticam non fuerunt communicatæ proprietates divinæ naturæ, illa enim ex vi talis unionis non est facta omnipotens, æterna, aut immensa: Sed impeccabilitas est proprietas naturæ divinæ: Ergo humanitas Christi ex vi unionis hypostaticæ non fuit reddita impeccabilis, subindeque post talē unionē, potentia peccandi retinetur.

Respondeo negando absolute Antecedens, nam potentia peccandi absolute dicit potentiam non solum remotam, sed etiam proximam, hoc est proximē in actu primo ad peccandū expeditam: licet autem in humanitate Christi fuerit potentia remota peccandi, non tamen fuit in illa potentia in actu primo ad peccandum expedita; & ideo absolute est negandū in humanitate Christi fuisse potentiam peccandi, ut docet D. Thomas in 3. dist. 12. quæst. 2. art. 2. Unde ad primam probationem in contrarium, concessa Majori, distinguo Minorem. Potentia peccandi remota est proprietas humanæ naturæ, concedo Minorem. Potentia proxima, hoc est in actu primo expedita, nego Minorem & Consequentiam. Vel distinguo Consequens distinctione Minoris, solum enim sequitur fuisse in humanitate Christi potentiam remotam peccandi, non potentiam proximam.

Ad secundam similiter distinguo Majorē: Possibile peccare convenit humanitati ex conceptu entis finiti &c, si hoc intelligatur de posse remoto & abstracte à potentia impedita vel expedita, concedo Majorē: si de posse proximo & expedito, nego Majorē, & concessa Minori, distinguo Consequens distinctione Majoris. Ex eo igitur quod humanitas Christi non est, sed ab alio, illi solum convenit hoc quod est posse quantum est de se peccare, id est ex principiis intrinsicis & essentialibus non repugnare peccato, in quo consistit potentia remota peccandi; non autem competit illi potentia ad peccandum expedita, quia huiusmodi potentia, præter rationem creaturæ factæ ex nihilo, & præter entitatem voluntatis creatæ, dicit negationem impedimenti ad peccandum, quæ carentia non reperitur in humanitate Christi, quia in eo ipso quod unatur Verbo Dei, impeditur ad peccandum, ut supra §. 6. declaravimus.

Ad tertiam, nego Majorē: nam ut docet D. Thomas in 3. dist. 12. quæst. 2. art. 2. ad 6. potentia peccandi, in quantum peccandi, non est à Deo, quamvis ab ipso sit quantum ad substantiam potentia peccandi. Sicut enim peccatum, quantum ad substantiam, id est quantum ad entitatem & actualitatem quam importat, est à Deo ut à prima causa efficiente, non autem quantum ad defectum moralem seu difformitatem à regulis morum, sive illa in privativo, sive in positivo consistit, ita & potentia peccandi quæ ab eo specificatur.

Tom. IV.

A Adde quod, cum Damascenus ait, quod Filius Dei assumpsit quicquid in nostra natura plantavit, loquitur de his quæ ad perfectionem pertinent, & compatible sunt cum unione humanitatis ad Verbum, qualis non est potentia proxima peccandi.

Ad quartam, nego Minorem, nam de ratione liberi arbitrii non est potentia peccandi, ut patet in Deo, in quo est perfectissime liberum arbitrium, & simul impotentia peccandi; unde ad libertatem non requiritur indifferentia quoad specificationem, quæ vocatur contrarietas, ad bonum scilicet & ad malum contrarium, sed sufficit indifferentia circa bonum, quæ dicitur libertas contradictionis, quia absolute potest efficere aut non efficere actum bonum hic & nunc sub istis circumstantiis, quod in Christo reperitur, ut patebit infra, cum de merito & libertate Christi agemus.

B Ad ultimam distinguo Minorem: Impeccabilitas ab intrinseco, & ex principiis essentialibus, est proprietas divinæ naturæ, concedo Minorem. Impeccabilitas ab extrinseco, & ratione alicujus doni gratuiti ab extrinseco advenientis, nego Minorem & Consequentiam. Licet ergo humanitas Christi sit impeccabilis, quia tamen hæc impeccabilitas non convenit ei ex principiis intrinsicis & essentialibus, nec ab ea dimanat per modum proprietatis, sed provenit ex dono ab extrinseco adveniente, & gratuito à Deo communicato, nimirum à gratia unionis, non communicatur ei prædicatū propriū divinæ naturæ, nā illa ex principiis intrinsicis & essentialibus habet quod facta & impeccabilis sit.

C Obijcies secundo: Sicut peccatum habet repugnantiam cum gratia unionis, ita & cum gratia habituali, seu iustificante: Sed homo iustus habens gratiam habitualement, potest peccare peccato mortali excludente talem gratiam: Ergo & anima Christi potuit peccare de potentia absoluta, amittendo unionem hypostaticam.

Respondeo quod licet tam gratia habitualis quam gratia unionis opponantur peccato mortali, diversimodè tamen: nam gratia unionis ita illi opponitur, ut eam habens, nec in sensu composito, nec in sensu diviso peccare possit; ille verò qui gratia habituali præditus est, quamvis in sensu composito non possit peccare mortaliter, quia nimirum hæc duo simul sunt impossibilia, quod scilicet aliquis maneat in gratia habituali, & committat peccatum mortale, juxta illud 1. Joann. 3. *Omnis qui natus est ex Deo non peccat, sed nec peccare potest, quia semen Dei manet in illo*; potest tamen peccare in sensu diviso, seu peccato excludente gratiam habitualement. Ratio autem hujus discriminis supra §. 5. innuata est: Nam gratia habitualis non constituit suppositum, sed ei superadditur, sicut alii habitus; unde plures operationes procedere possunt à supposito, quæ à gratia habituali ut à principio formali non oriuntur, inter quas aliqua potest esse peccatum mortale, subindeque talem gratiam expellere. At verò gratia unionis, cum constituat suppositum, est principium quod omnium operationum quæ ab humanitate Christi procedunt; ideoque sicut operationes quæ à gratia habituali formaliter procedunt, sunt acceptæ Deo, nec possunt esse peccaminosæ, ita nec actiones elicite ab humanitate Christi, quæ longe perfectiori modo sanctificatur per gratiam unionis, quam homo iustus per gratiam habitualement.

LIII 3. Aliud

57 Aliud etiam inter gratiam habituale & gratiam unionis reperitur discrimen, propter quod humanitas Christi non potest peccare etiam in sensu divilo, seu peccato excludente gratiam unionis, sicut iustus potest peccare peccato mortali expellente gratiam habituale: Nam gratia habitualis non immobilizat hominem in bono, bene tamen unio hypostatica, quia ut supra annotavimus, per unionem hypostaticam humanitas Christi conjungitur immobiliter primæ regulæ rectæ operationis, scilicet Deo, multoque perfectiori modo quam beati, per visionem beatificam: cum ista unio sit accidentalis, illa verò substantialis.

58 Obijciens tertio: Subsistentia Verbi Divini, ut unita humanitati, non immutat modum intrinsecum operandi illius: Sed humanitas de se est indifferens in actu primo ad peccandum: Ergo etiam ut unita Verbo retinet talem indifferentiam, subindeque proximam & expeditam peccandi potentiam. Minor patet, Major verò, in qua est difficultas, sic ostenditur. Subsistentia Verbi Divini unita humanitati, non est principium operandi, cum habeat rationem puri termini respectu illius: Ergo non immutat illam in ratione operativæ, nec per consequens modum intrinsecum operandi illius.

59 Respondeo negando Majorem, nam modus intrinsecus operandi voluntatis creatæ, est cum indifferentia exercitii & specificationis: licet autem subsistentia Verbi non determinet voluntatem humanam Christi quoad exercitium, determinat tamen illam quoad specificationem ad bonum, ac proinde immutat modum intrinsecum operandi humanitatis, impediendo indifferentiam specificationis. Ad probationem in contrarium, distinguo Antecedens: Subsistentia Verbi Divini unita humanitati, non est principium operandi, ut principium quo, concedo Antecedens: ut complementum principii quo operativi, & constituens principium operans quod, nego Antecedens & Consequentiam; cum enim ad operationem concurrat non solum principium quo, sed etiam complementum illius, & principium quod, consequens fit ut subsistentia Verbi complens humanitatem, quatenus operativam, possit illam in ratione operativæ immutare, non positivè illam elevando ad altiores operationes, nec illam determinando quoad exercitium, sed impediendo ne peccet eamque determinando quoad specificationem.

S. IX.

Corollaria præcedentis doctrinæ.

60 EX dictis colligitur primò, non solum implicare humanitatem Verbo unitam peccare actualiter, sed etiam esse in peccato habituali.

Patet hoc corollarium ex supra dictis: In primis enim sicut à peccato actuali homo denominatur peccans, ita ab habituali denominatur peccator: Sed humanitati assumptæ seu Christo ut homini, non minus repugnat denominari peccatorem, quam peccantem, ut ex supra dictis constat: Ergo non minus implicat Christum infici peccato habituali, quam committere peccatum actuale.

Secundò, Peccatum actuale & habituale sunt ejusdem speciei, & eosdem præstant effectus, ut docetur in I. tractatu de peccatis: Ergo cui repugnat peccatum actuale, habituale etiam necessario repugnare debet.

Tertio, Peccatum habituale necessario suppo-

nit peccatum actuale præteritum, & mortale in anima perseverans: Ergo si peccatum actuale repugnet essentialiter humanitati Verbo unitæ, peccatum etiam habituale illi essentialiter repugnare debet.

Denique, Humanitas Christi ex unione Verbum, redditur infinite sancta, & Deo unione grata & accepta: Sed implicat unum & idem subjectum esse infinite sanctum, ac Deo unione gratum & acceptum, & simul esse infectum peccato habituali, cum tale peccatum reddat animam immundam, & Deo invisam ac aversam: Ergo implicat humanitatem Verbo unitam, esse infectam peccato habituali.

Colligitur secundò, unionem hypostaticam, non solum cum peccato gravi, quale est mortale, sed etiam cum culpa levi, qualis est venialis, esse impossibilem: Nam peccatum, leve non facit cum Deitate ut infinite sanctificante: Sed gratia unionis infinite humanitatem sanctificat: Ergo cum culpa etiam levi impossibile est. Minor patet ex dictis supra disp. 11. Major verò, quæ est difficultas, ostenditur primo. Deitas infinite humanitatem sanctificans, reddit illam infinite gratam Deo, & obiectum dignum complacentiæ divinæ infinitæ: Sed implicat esse dignum complacentiæ infinitæ, & esse in peccato levi, cum tale peccatum constituat subjectum cui inest dignum aliquod displicentiæ Dei: Ergo implicat leve peccatum cum Deitate ut infinite sanctificante componi.

Secundò, Deitas ut sanctificans infinite, constituit humanitatem dignam gloriæ ut statim conferendæ, peccatum autem leve reddit indignum cui inest dignum dilatione gloriæ, & indignum gloriæ ut statim conferendæ: Sed implicat simul esse dignum gloriæ ut statim conferendæ, & indignum collatione gloriæ statim, non minus quam esse dignum & indignum gloriæ absolute: Ergo idem quod prius.

Tertio, Deitas ut infinite humanitatem sanctificans, præstat illi sanctitatem quæ major est Deum esse nec intelligi potest: Sed sanctitas essentialiter pugnat cum peccato levi, major est sanctitas cum solo peccato gravi essentialiter pugnat: Ergo Deitas ut infinite humanitatem sanctificans, essentialiter cum peccato levi pugnat, & cum ipso impossibile est.

Dices, Gratia habitualis non opponitur essentialiter peccato veniali, sed potest simul existere cum illo: Ergo & gratia unionis. Antecedens est certum de fide, dantur enim in homine pulcherrima peccata venialia, juxta illud, *sepies in die cadit iustus*. Consequentia verò probatur ex paritate rationis.

Respondeo, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem, plures enim sunt rationes discriminis. Prima est, quia ad exclusionem minoris malitiæ, requiritur major sanctitatis perfectio: sanctitas autem quæ est à gratia unionis, infinite excedit sanctitatem quæ est à gratia habituali, tum quia prima est substantialis, altera accidentalis. Tum etiam, quia gratia habitualis est solum diminuta quedam & imperfecta divinæ naturæ & sanctitatis participatio: per gratiam verò unionis fit communicatio totius Divinitatis, & totius sanctitatis divinæ, unde passim docent SS. Patres disp. 2. art. 1. resoluti, fuisse Christi humanitatem delectatam totius Divinitatis unguento: quare licet gratia habitualis non opponatur essentialiter peccato veniali, bene tamen gratia unionis.